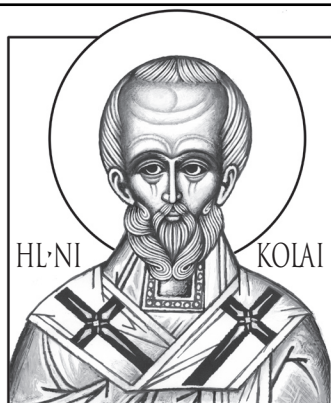

HELLIGE EFRAIM SYRERENS BØNN

*På hverdager
i den store fasten*

Herre og Hersker over mitt liv!
Gi meg ikke likegyldigheten,
mismodets, maktlystens
eller skravlingens ånd.

✙ *Korstegn
og bøyning til marken*

Men gi meg, Din tjener,
kyskhetsens,
ydmykhetens, tålmodighetens
og kjærlighetens ånd.

✙ *Korstegn
og bøyning til marken.*

Herre og Konge!
La meg se mine egne synder
og ikke dømme min bror,
for Du er velsignet
i all evighet. Amen!

✙ *Korstegn
og bøyning til marken.m*

Nº 1
2009

HELLIGE NIKOLAI MENIGHETS BLAD

VÅR HERRE OG GUD OG FRELSE JESU KRISTI GRAV I JERUSALEM
Kristi grav i Jerusalem er det helligste stedet i den kristne verden. Den representerer både nederlaget: døden, og seieren: oppstandelsen. Allerede på 300-tallet bygget keiser Konstantin den store og hans mor Helena en veldig kirke over dette stedet. Det har siden vært katedralen for Jerusalems patriark. Byggverket bestod i en overbygning over selve gravhulen som var hugget inn i en klippe, og rundt og over det igjen en stor kuppelbygning (rotunde) som et mausoleum, som går over i en basilika (Oppstandelseskirken). Flere ganger ble dette bygget ødelagt, og slik det står nå, er det gjenreist på 1100-tallet. Dessverre har de muslimske herskerne i området gjennom tidene forkludret forholdene i denne viktige kirken ved å selge rettigheter til visse deler (kapeller og tilbygg), noe som har resultert i uverdige forhold og konflikter i bygningen.

Hellige Nikolai kirke Tvetenveien 13, 0661 Oslo ♦ postgironr. 0532 1267426 ♦ bankkontonr. 2050.03.19357 ♦ <http://www.ortodoks.com>
 Forstander: Arkimandritt Johannes tlf.: 23 37 28 57 mob.: 472 71 396 e-post-adresse: fader.johannes@ortodoks.org

ADRESSER & TELEFONNUMMER	GUDSTJENESTER I HL. NIKOLAI KIRKE
Prester tilknyttet menigheten: protojerej Miron Boguzkij mob.: 974 88 903 f. Bengt Hagström, Göteborg f. Olav P Lerseth, Oslo mob.: 400 60 975 hierodiakon: fader Serafim mob.: 934 39 016 kor/ kantor: Stig Simeon Frøyshov e-post: stigfroyshov@combitel.no leser: Arne Arsenij Johnsen leser: Thomas Arentzen Menighetsråd: f. Johannes (formann), f. Serafim, Zaid Kaleab, Toska Struksnes, Larissa Hermansen, Stig S. Frøyshov, Thor Stange, Janette Khoury. Revisjonskommisjonen: Peter Svele, Ludmila Mobeck, Zorica Ranisavljevic, Medlemsavgift (frivillig): kr.300,- Hellige Trifon Skita; mob.: 472 71 396 Hl. Trifon forlag og Tidsskriftene «Tabor» og «Ortodoks Røst» www.ortodoks.org KIRKEFORENINGER OG MENIGHETER: *St. Georg i Neiden St. Georgs ortodokse kapell i Neiden starost: Otto Borissen tlf.: 78 99 61 21 sekretær: Mikit Ivanowicz hjemmeside: http://home.no.net/miiva *Maria Bebudelse i Bergen Kirkehus: Lyngbovn. 26a, Laksevåg Starost: Sturla Olsen, tlf.: 56 33 09 05 Leser: Ronald Eugene Worley konto: 5233.05.01006 *Kristi Forklarelse i Stavanger Starost: Thomas Wayne Brasel, mob.: 975 43 042 / konto: 3265.11.10407 Hl. Martyr Elisabets kapell Pedersgt. 37, Stavanger hjemmeside: http://ortodoksstavanger.no/ *Guds Moders Beskyttelse i Sandnes Sandnes kapell prest: prot.Miron Boguzkij *Kristi Frembærelse i Tempelet i Bodo Lonni Lepp, e-post: lonnilep@online.no Martinus Hauglid: e-post: martinus.hauglid@gmail.com *Johnsegarden i Sogn og Fjordane Inger Johanne Enger, 6977 Bygstad Leser: Asbjørn Olav Flåm tlf.: 57 71 69 00 e-post: kboklade@online.no Hl. apost. Johannes Teologens kapell Gravplass: Helgoya kirkegård Det Ortodokse Kirkeakademiet i Oslo: fader Johannes mob.: 472 71 396 NKR.: Torstein Tollefsen mob.: 954 40 990 tlf.: 22 85 75 48 / 63 95 28 68 NTSF repr.: f. Olav P. Lerseth mob.: 400 60 975 Forum for Ortodoks Kirkesang: kantor: Stig Simeon Frøyshov Ikonmaler: Ove N Svele, tlf.: 22 63 06 09 e-post: og-svele@online.no Søndagskole: v/ Wenche Stray-Frøyshov mob.: 936 57 352 Nikolaifondet: gironr. 0540 0752704 *Hl. Nikolai-kapellet på Majorstuen: Kontakt: munken Jovan mob.: 403 25 748 Menighetsbladet: Redaktør f. Johannes Teknisk/lay-out medarbeider: Ove Svele	DEN GUDDOMMELIGE LITURGI ▶ Søndager kl.11:00 («hverdager» kl.10:00) <i>Gudstjenestene er åpne for alle, men kun ortodokse troende kan ta del i Nattverden. Husk fasten og forberedelsesbønnene! Skal du ta del i Nattverden, må du komme i god tid til kirken.</i> 2.mars mand. ▶ DEN STORE FASTEN BEGYNNER. Великий пост. 2.mars mand. 3.mars tirsd. kl. 19:00 4.mars onsd. 5.mars torsd. Det store completoriet med hl. Andreas av Kretas Store Botskanon (Вел. Повеч. и вел. Покаянный канон) 8.mars sønd. kl. 11:00 Liturgi. 1.sønd. i den store fasten: Ortodoksiens Triumf. 11.mars onsd. kl. 17:00 De forutviede gavers liturgi (Преждеосвященная литургия) 15.mars sønd. kl. 11:00 Liturgi. 2.sønd. Hl. Gregorios Palamas. 18.mars onsd. kl. 17:00 Forutv. Gavers liturgi. (Преждеосвященная) 22.mars sønd. kl. 11:00 Liturgi. 3.sønd. Korshyllingen. (Крестопоклонная) 25.mars onsd. kl. 17:00 Forutv. Gavers liturgi (преждеосвященная) 29.mars sønd. kl. 11:00 Liturgi. 4.sønd. Hl. Johannes Klimakos/св. Иоанн Лествичник 1.apr. onsd. kl. 17:00 Forutv. Gavers liturgi. (Преждеосвященная) 5.apr. sønd. kl. 11:00 Liturgi. 5. søndag. Hl. Maria av Egypt. Св. Мария Египетская 7.apr. tirsd. kl. 10:00 LITURGI. JOMFRU MARIAS BEBUDELSE БЛАГОВЕЩЕНИЕ 8.apr. onsd. kl. 17:00 De forutv. Gavers liturgi (преждеосвященная) 11.apr. lørd. kl. 18:00 Vigilie for Herrens inntog i Jerusalem 12.apr. sønd. kl. 11:00 Liturgi. PALMESØNDAG / ВЕРБНОЕ ВОСКРЕСЕНИЕ DEN STORE LIDELSESUKEN / ВЕЛИКАЯ И СТРАСТНАЯ НЕДЕЛЯ 15.apr. onsd. kl. 18:00 SYKESALVING / СОБОРОВАНИЕ 16.apr. torsd. kl. 11:00 VESPER MED BASILIOS-LITURGIEN TIL MINNE OM JESU SISTE NATTV.ERD. 16.apr. torsd. kl. 19:00 MATUTIN MED DE 12 EVANGELIELESNINGENE OM KRISTI LIDELSER / СТРАСТИ ХРИСТОВЫ 17.apr. fred. kl. 9:00 DE KONGELIGE TIMEBØNNER / ЦАРСКИЕ ЧАСЫ 17.apr. fred. kl. 13:00 VESPER MED UTBÆRING AV EPITAFIET / ВЕЧЕРНЯ С ВЫНОСОМ ПЛАЩАНИЦЫ 17.apr. fred. kl. 19:00 MATUTIN VED KRISTI GRAV / УТРЕНЯ У ГРОБА ГОСПОДНЯ PROSESJON MED EPITAFIET / ХОД С ПЛАЩАНИЦЫ 18.apr. lørd. kl. 11:00 VESPER MED BASILIOS-LITURGIEN VED KRISTI GRAV / ВЕЧЕРНЯ С ЛИТУРГИЕЙ У ГРОБА ГОСПОДНЯ 18.apr. lørd. kl. 21:00 LESNING FRA APOSTLENES GJERNINGER 18.apr. lørd. kl. 23:30 MIDNATTSGUDSTJENESTE / полуношница, освящение яйц и сыра 19.apr. sønd. kl. 00:00 PÅSKE – KRISTI OPPSTANDELSE/ ПАСХА. ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО PROSESJON, PÅSKEMORGEN OG KRYSTOMOS-LITURGIEN. ХОД, ПАСХАЛЬНАЯ ЗАУТРЕНЯ И ЛИТУРГИЯ Felles festmåltid etter gudstjenesten. 19.apr. sønd. kl. 13:00 PÅSKENS VESPER. Пасхальная вечерня. 26.apr. sønd. kl. 11:00 Liturgi. Ap. Thomas. Антипасха 28.apr. tirsd. kl. 10:00 Parastos - Gledesdagen /Панихида. Радоница 3.mai sønd. kl. 11:00 De myrrabærende kvinner. 6.mai onsd. kl. 10:00 Liturgi Hl. Georg Stormartyren. 10.mai sønd. kl. 11:00 Liturgi EN ORTODOKS KRISTEN kan ta del i nattverden kun i en ortodoks kirke, og bør faste på onsdag og fredag, be sine bønner morgen og kveld fra bønneboken, tenne oljelampe eller voksllys og røkelse (på søndager og helligdager) foran ikonene, lese dagens tekst fra Bibelen og ta del i kirkens gudstjenester så ofte som mulig. Воскресенье — это день Господень, приходите в церковь! SØNDAG ER HERRENS DAG, GÅ I KIRKEN!

BØKER OG HEFTER TIL SALGS I KIRKEN:

- *Tito Colliander:
Gresk-ortodoks tro og livssyn;
54 sider, kr.50,-
- *Erkebiskop Paavali: Vår tro;
88 sider, kr.150,-
- *Hl. Serafim av Sarov;
108 sider, kr.150,-
- *Epifanij den vise:
Hl.Sergej frå Radonesh
48 sider, illustrert. kr.50,-
- *Stavropoulos: Detakere i gud-
dommelig natur / Ortodoks lære
om frelsen; 88 sider, kr.130,-
- *Ortodokse Røster i Nord I
– en antologi ved f.Johannes
red.);
155 sider, ill. kr.220,-
- *Den ortodokse kirkes guddom-
melige liturgier Faste og variable
tekster til de tre liturgier;
208 s., innb. ill.; kr.298,-
- *Roma og Konstantinopel.
En økumenisk konfrontasjon;
40 sider, kr.50,-
- *Ortodokse Røster i Nord II
– en antologi ved f.Johannes
red.);
111 sider, ill. kr.150,-
- *Torstein Tollefsen
Teologi i farger Ikoner i Norge;
96 sider, ill. kr.275,-
- *Filokalia v/ f.Johannes;
189 sider, kr.200,-
- *Biskop Kallistos Ware:
VEJEN. Ortodoks kristendom.
140 sider, kr. 225,-
- *Ortodoks bønnebok
f.Johannes (overs. ect.);
192 sider, kr.248,-
- *Hl. Trifon av Petsjenga;
104 sider, ill. kr.150,-
- *Gudstjenester, sakramenter og
skikker i Den ortodokse kirke
32 sider, kr. 40,-

”ETTERTANKE”

* * *

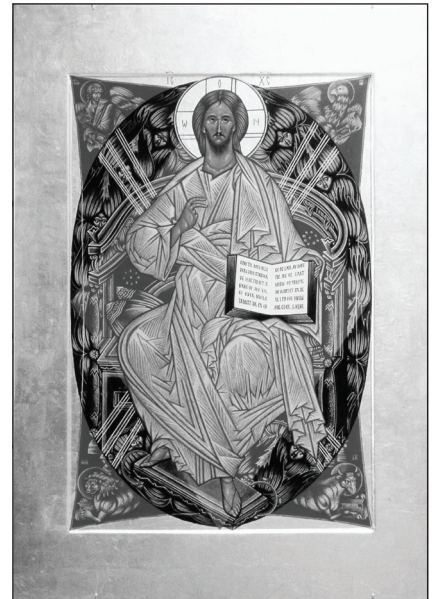
SYND OG IRETTESETTING

Kap. 18. vers 15-20 i Matteusevangeliet, viser ei klassisk form for kyrkjedisiplin, basert på kjærleiksfull, respektfull og venleg korreksjon og irettesetting kristne brøer mellom, når nokon har forbrote seg mot Guds ord og Guds heilage kyrkje si lære, slik at det rammer Gud og nesten vår. Respekta for Den heilage skrifta var i eldre tider stor. Ein kan nesten få kjensle av at Skrifta i dag for mange synes gått ut på dato. Skrifta går aldri ut på dato! Ho gjeld til fulle. Folk flest er lite kjende med innhaldet.

”Om bror din synder mot deg, gå då bort og irettesett han i einerom! Høyrer han på deg, da har du vunne bror din; men vil han ikkje høyre, ta med deg ein eller to for at kvar sak skal stå fast ved to eller tre vitners ord. Men høyrer han ikkje på dei, sei det då til kyrkjelyden! Men høyrer han heller ikkje på kyrkjelyden, då skal han vere for deg som ein heidning og ein tollar.”

Det gjeld altså om bror min synder. Vi likar ikkje blande oss inn i kva andre gjer og ikkje gjer. Tryggast å halde munn, vende ryggen bort, oversjå. Kvifor er vi så redde for å seie i frå når det verkeleg er på sin plass? Vi vil jo bror vår det beste! Det er lett å skjønne redsla folk har for å verte rekna som tystarar, anklagarar, upålitelege sladrehanke og skulda for å legge oss opp i saker vi ikkje har noko med. Vi får lett merkelappar som kan vere vanskelege å verte kvitt. Vi vel ofte å halde munn, vi bit ting i oss. Feigskap og ubehag snik seg inn og gjer oss så skjeltne at vi rømer unna med halen mellom beina og vonar det vonde forsvinn av seg sjølv. Slikt gjer det mogeleg for ein ugjerningsmann å få fortsette med sitt, samstundes som det gir grobunn for baksnakk og klander bak ryggen hans. Det blir vår synd. Jesus har lova å vere midt iblant dei som er samla i Hans navn.

Kva har vi då å frykte, når vi som kristne samlast i namnet åt Faderen, Sonen og Heilaganden for å be Gud den almektige om hjelp til løysing på

Kristus på tronen, alterikon, fra hl. Nikolai kirke på Majorstuen, som brandt juni 1986. (Ikonet var malt av Ove Nikolai Svele)

problem mellom mennesker og elles andre utfordringar som vi møter i ulike samanhengar?

Er vi flinke til god, kjærleiksfull kommunikasjon kristne brøer i mellom? Det blir ofte mest ein kaffitår i lag, mykje tomt snakk, lite handling, maktesløyse og resignasjon i vanskelege saker og utfordringar som råkar oss. Kven råder over oss når maktesløysa tek overhand? Ikkje Gud i allefall!

Audmjuk og tillitsfull til at Gud vil bistå oss i alle utfordringar, må me freiste møte den bror som har handla syndefullt mot oss og snakke ut om det som trengst ryddast opp i.

Gud er med oss i slike saker når vi bed Han. Jesus seier: *”Alt det to av dykk på jorda vert einige om å be om, det skal verte gitt dei av min Far i himmelen.”* Jesus er midt iblant oss. Hans kjærleik til den angrande syndaren er grenselaus. Han tilgjev syndaren. Det skal vi også gjere. For å få tilgjeving, må det først anger til, deretter syndsvedkjening! Slik er det berre!

Inger-Johanne Enger
(Firda, fredag 19. oktober 2008)

EN MUNK FRA ØSTKIRKEN

Om liturgien

KAP. XX: HERRENS BØNN.

Den store forbønnen fortsetter. Blant anmodningene til Gud merker vi oss den hvor vi bønnfaller om *"en fredens engel, en trofast veileder, en beskytter av vår sjel og legeme"*. Har vi oppdaget hvilken stor rikdom som følger med den verneengel som er oss betrodd? Har denne engelen vår virkelig blitt en nær venn for oss, en kjær følgesvenn på veien? Hvilken plass gir vi den i vårt liv?

Og så munner den lange bønnerekken ut i den fremste av alle bønner, den bønn som vi ikke bare gir en menneskelig autoritet, men som vår Herre Jesus selv har lært oss og som etter sin benevnelse bør inneha en sentral plass blant våre påkallelser. Det er ikke plass til noen detaljert kommentar til denne bønningen her, men noen ord om denne teksten vil kanskje hjelpe oss til å frem- si den slik den bør, i ånd og sannhet.

"Fader vår..." Til denne Fader kan vi si *"Fader min"*, men vi bør også si *"Fader vår"*, for Han er en kjærlig far for alle mennesker.

"Fader..." Herren Jesus er av naturen Faderens Sønn, på en enestående og eksepsjonell måte.

Vi selv kan bli Faderens barn gjennom adopsjon, ved nåden.

"Du som er i himlene". Det kreves ikke av oss at vi skal tro på noen materiell himmel som har en fysisk lokalisering. Himmelen, det er vesentlig en sjelstilstand, en tilstand av beskuelse, kjærlighet og enhet. Ordet *"himlene"* minner oss om avstanden som eksisterer mellom Skaperen og Hans skapninger. Denne avstanden er av naturen uovervinnelig, men vår Gud er ved nåden blitt menneske og har levd blant oss, og i Ham lever vi, beveger oss og er til.

"Helliget vorde Ditt navn". Det dreier seg ikke om å synge lovprisninger for Gud uten stans, men å *"legge til side"* Guds navn fordi det er over alle navn og fordi det bærer i seg en virkelighet som er over all virkelighet, og at vi handler på en slik måte at våre handlinger vitner om vår Faders opphøyethet.

"Komme Ditt Rike". Guds Rike kan manifestere seg via visse ytre tegn, visse strukturer, visse institusjoner, visse påbud og visse seremonier. Men dette Riket, sier Evangeliet, er først og fremst innen i oss. Det er en indre hendelse. Det er den totale overgivelsen av vår sjel til Gud.

"Din vilje skje". Guds Rikes komme vises ved at vi følger Guds vilje i både de store tingene og i den tilsynelatende små tingene. Men for Gud finnes ikke "småting". Hverdagslivets små detaljer blir store gjennom vår lydighet overfor Guds vilje.

"Som i himmelen, så og på jorden". Englenes fullkomne lydighet er forbilde for vår lydighet. Det må være en gren-

seløs kjærlighet, så vel i forhold til Gud som til mennesker.

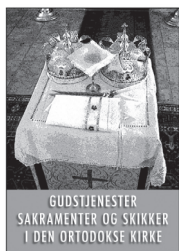
"Gi oss i dag vårt daglige brød". Denne bønningen har blitt forstått på forskjellig vis, men de er alle utfyllende i forhold til hverandre og lar seg forsvare. Det brød vi ber om, er både den jordiske mat vi trenger for vår daglige eksistens, og det er den indre næring fra Guds usynlige ord til vår sjel og deltakelsen i Herren Jesu Legeme og Blod som er ofret og helliget og måltidet i Himlenes rike som *"det daglige brød"* er en forsmak på.

"Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere". Det er ikke her tale om å overlate dette til Gud, eller en sammenligning, som på like fot, mellom den guddommelige og vår egen: *"Tilgi oss, fordi vi også tilgir"*. Setningen uttrykker heller det som er en nødvendig betingelse for tilgivelse for våre synder. Vi har fjernet et hinder for å bli tilgitt, det at vi nekter å tilgi andre. Derfor kan nå den guddommelige tilgivelse fjerne våre feil uten hinder.

"Led oss ikke inn i fristelse". Disse ordene kunne bedre oversettes med: *"sett oss ikke på prøve"*, for vi skal ikke rose oss av vår seier over fristelsene. Ikke heller skal vi be til Gud om at Han skal forherliges i oss på grunn av vår seier over fristelsene. Vi bør heller ydmykt be Gud distansere fristelsene fra oss og ikke sette vår store svakhet på prøve.

"Men frels oss fra det onde". Denne oversettelsen virker riktigere enn *"frels oss fra den onde"*. Gud vil ikke at noen skal lide ondt, hverken fysisk eller moralsk. Han er vår frelses Gud, Befrielsens Gud, Kjærlighetens Gud. Han kjemper sammen med oss mot det onde som ble bragt inn i verden ved englenes opprør og ved synden. Han må tillate dette onde for å gi sine skapninger friheten til å kunne si "nei" eller "ja" til det. I sin kamp mot vår felles motstander, må denne Gud (som vi til en viss grad kunne kalle *"den lidende Gud"*) tilsynelatende være både såret og drept for visse sjeler, men vi tror fast at kjærligheten og oppstandelsen er sterkere enn døden.

GUDSTJENESTER, SAKRAMENTER OG SKIKKER I DEN ORTODOKSE KIRKE.

Boka inneholder tekst og massevis av illustrasjoner som forklaring på det som foregår i kirken, og vil være til stor nytte for enhver som vil sette seg inn i det grunnleggende i kirkens liv.

Den er på 32 sider,
koster 40 kr. og kan kjøpes
i kirken eller bestilles på
tlf. nr.: 23 37 28 57

FRA DEN ORTODOKSE KATEKISME. (2)

*Forfattet av den hellige metropolitten Filaret av Moskva,
og godkjent av den hellige synode i den russiske kirken.*

OM DEN HELLIGE SKRIFT I SÆRDELESHE

De hellige bøkene er skrevet til forskjellig tid: noen før og andre etter Kristi fødsel. De bøker som er skrevet før Kristi fødsel kalles "Det Gamle Testamente", og de som er skrevet etter Kristi fødsel kalles "Det Nye Testamente". Det er med andre ord Guds Gamle og Nye Pakt med menneskene.

Den Gamle Pakt bestod i Guds løfter til menneskene om den guddommelige Frelser og forberedelsen til å motta Ham. Denne forberedelse til å motta Frelseren skjedde ved gradvise åpenbaringer, profetier om Ham og bilder på Ham.

Den Nye Pakt består i at Gud virkelig har gitt menneskene sin enbårne Sønn, Jesus Kristus, som den guddommelige Frelser.

Om antallet bøker i Det Gamle Testamente sier hl. Kyrillos av Jerusalem, hl. Athanasios den store og hl. Johannes Damaskenos at det er 22, idet de tar hensyn til den hebraiske oppregning av dem i grunnspråket. (*Athan. brev 39, Joh. Dam. Teologisk bok, kap.17*).

Vi bør ta hensyn til den hebraiske oppregning av Det Gamle Testamentes fordi "Guds ord var dem betrodd" som apostelen Paulus sier, og fordi den nytestamentlige kristne Kirke har mottatt Det Gamle Testamente fra den gammeltestamentlige hebraiske Kirke (*Rom.3:2*).

Således oppregner både Kyrillos og Athanasios Det Gamle Testamentes bøker slik:

- 1: I. MOSEBOK
- 2: II. MOSEBOK
- 3: III. MOSEBOK
- 4: IV. MOSEBOK
- 5: V. MOSEBOK

Håndskrevet manuskript som finnes på Athos, Psalmenes bok (Psalteren) fra det 9. århundret.

- 6: JOSVAS BOK.
- 7: DOMMERNES BOK
MED RUTS BOK SOM TILLEGG.
- 8: 1. OG 2. SAMUELSBOK
(1. OG 2. KONGEBOK, SOM ÈN BOK).
- 9: 1. OG 2. KONGEBOK
(3. OG 4. KONGEBOK, SOM ÈN BOK).
- 10: 1. OG 2. KRØNIKEBOK
(SOM ÈN BOK).
- 11: 1. OG 2. ESRAS BOK
(ESRA OG NEHEMIA).
- 12: ESTERS BOK.
- 13: JOBS BOK.
- 14: PSALMENES BOK.
- 15: SALOMOS ORDSPRÅK.
- 16: PREDIKERENS BOK.
- 17: HØYSANGEN.
- 18: PROFETEN JESAIAS' BOK.
- 19: PROFETEN JEREMIAS' BOK.
- 20: PROFETEN JESEKIELS BOK.
- 21: PROFETEN DANIELS BOK.
- 22: DE TOLV PROFETERS BOK.

I tillegg kommer Jesu Sirak Sønns bok og noen andre bøker, som ikke finnes på hebraisk. Om dem sier hl. Athanasios den store at de er bestemt å leses av dem som skal opptas i Kirken.

Det Gamle Testamentes bøker kan inndeles i fire grupper etter sitt inn-

hold: *Lovbøkene*, som er Det Gamle Testamentes hovedgrunnlag. *De historiske bøkene*, som fortrinnsvis inneholder religionens historie. *Lærebøkene*, som inneholder troslære. *Profetbøkene*, som inneholder løftene og profetiene om fremtiden og særlig om Jesus Kristus.

LOVBØKENE: De fem Mosebøker, som Jesus Kristus selv kaller for "Mose lov" (*Luk.24:44*). I. Mosebok forteller om verdens og menneskets skapelse, religionens historie og dens ordninger i menneskenes første tider. De fire øvrige Mosebøker forteller om religionens historie inntil profeten Moses og den lov som Gud gav gjennom ham.

DE HISTORISKE BØKENE er Josvas bok, Dommernes bok, Ruts bok, Samuelsbøkene, Krønikerbøkene, Esras bok, Nehemias bok og Ester.

LÆREBØKENE er Jobs bok, Psalmenes bok og Salomos Ordspråk, Høysangen og Predikerens bok. Vi bør særlig merke oss Psalmenes bok. I tillegg til troslære, inneholder den også henvisninger til religionens historie og mange forutsigelser om Kristus Frelseren. Den er en ypperlig veiledning i bønn og lovprisning av Gud, og derfor brukes den stadig i Kikens gudstjenester.

DE PROFETISKE BØKER er Jesaia's, Jeremias', Ezekiels, Daniels og de andre tolv profetenes bøker.

DET NYE TESTAMENTE INNEHOLDER 27 BØKER.

Blant disse finnes også slike som kan kalles for *lovbøker*, ettersom de danner Det Nye Testaments grunnlag: det er de fire Evangelierne ifølge Matteus, Markus, Lukas og Johannes. Ordet "evangelium" kommer av gresk og betyr "det glade budskap". Slik er de blitt kalt fordi de inneholder det gode budskap om vår Herre Jesu Kristi guddommelighet, om Hans første komme til jorden, om Hans liv her nede, om Hans undergjerninger og saliggjørende nåde og til sist om Hans død på korset, samt herlige oppstandelse og himmelfart. Disse bøker kalles også evangelium fordi det ikke finnes noe gledeligere budskap til menneskene enn det om den guddommelige Frelser og den evige salighet. Når Evangeliet blir opplest i kirken, lyder det glade utropet: "Ære være Deg, Herre, ære være Deg!" både før og etter.

Det finnes også en *historisk bok* i Det Nye Testamente: nemlig Apostlenes gjerninger. Den forteller historien om hvordan Helligånden steg ned over apostlene og hvordan de bragte den kristne Kirke ut over verden. Ordet "apostel" betyr "sendebud", og slik kalles de disipler vår Herre Jesus Kristus valgte blant sine disipler for å forkynde Evangeliet.

Lærebøker kan vi kalle de syv alminnelige (katolske) brevene: ett av Jakob, to av Peter, tre av Johannes og ett av Judas, samt apostelen Pauli fjorten brev: ett til romerne, to til korinterne, ett til galaterne, ett til efeserne, ett til filipperne, ett til kolosserne, to til thessalonikerne, to til Timoteus, ett til Titus, ett til Filemon og ett til hebreerne.

Det Nye Testamente har også en *profetisk bok*, det er "Apokalypsen" (Johannes' åpenbaring). Ordet "apokalypse" er fra gresk og betyr "åpenbaring". Denne boken inneholder en hemmelighetsfull fremstilling av den kristne Kirkes og hele verdens fremtid.

Manuskript i bokrull fra Athos, slike tekstruller ser man ofte på ikoner holdt av profeter eller andre hellige.

Når vi leser Den Hellige Skrift må vi legge vinn på å være andektige, fordi det er Guds Ord, og vi må be om å få den rette forståelsen av det vi leser. Dernest må den leses med den hensikt å bli undervist i troen og bli oppbygget til gode gjerninger. Og den må forstås i overensstemmelse med den ortodokse Kirkes og de hellige fedrenes forklaringer.

Når Kirken forkynner den guddommelige åpenbaring og Den hellige Skrifts lære for mennesker som ikke har kjent til det på forhånd, viser den til følgende kjennetegn som viser at det er Guds ord:

- 1: Lærens opphøyethet vitner om at den ikke kan være oppfunnet av menneskets forstand.
- 2: Lærens renhet viser at den kommer fra Guds rene fornuft.
- 3: Profetiene.
- 4: Undergjerningene.
- 5: Lærens innvirkning på menneskets sinnelag som en følge av dens guddommelige kraft.

Profetiene og forutsigelsene er kjennetegn på Guds sanne åpenbaring. Det kan illustreres ved et eksempel: Når profeten Jesaia's forutsa vår Herre Jesu Kristi fødsel av en Jomfru på tvers av all menneskelig forstand, og når vår Herre Jesus Kristus noen hundre år senere ble født av Jomfru Maria, kan man ikke unngå å innse at denne forutsigelse var Guds eget ord, på samme vis som oppfyllelsen av forutsigelsen er Guds egen gjerning. Derfor bringer

også den hellige evangelisten Matteus profeten Jesaia's forutsigelse i beretningen om Kristi fødsel: "Men alt dette skjedde for at det skulle oppfylles som er talt av Herren ved profeten, som sier: Se, en jomfru skal bli fruktbar og føde en sønn, og Han skal kalles Immanuel, det er utlagt: Gud med oss." (Matt.1:22-23).

Undrene er gjerninger som hverken kan utføres ved menneskelig kraft eller kunst, men kun ved den allmektige Guds kraft. For eksempel å vekke døde til liv igjen. Disse undergjerninger kan tjene som kjennetegn på ordets sanne guddommelighet, for den som utførte undergjerningene, han gjør det med guddommelig kraft, og følgelig er Han Gud til behag og har del i Guds Ånd. Men et sådant menneske kan ikke tale annet enn sannhet, og når han taler i Guds navn er det uten tvil Gud som taler gjennom ham. Derfor erkjenner vår Herre Jesus Kristus selv undergjerninger som viktige vitnesbyrd om sin guddommelige utsendelse: "De gjerninger som Faderen har gitt meg å fullbyrde, selve disse gjerninger som jeg gjør, vitner om meg at Faderen har utsendt meg" (Joh.5:36).

Den kristne lære kjennetegnes også med mektig virksomhet: For de tolv apostler ble valgt blant fattige mennesker uten utdanning og av lav byrd, men likevel overvant de både sterke og rike og vise konger og riker og gjorde dem lydige under Kristus.

IKONETS BETYDNING I ORTODOKS KRISTENDOM

Av Torstein Theodor Tollefsen

Førsteamanuensis i filosofi ved Universitetet i Oslo

* * *

I forbindelse med starten på Den store og hellige fasten gjengir vi her en tekst som ble laget til ikonutstillingen på Utstein i fjor. Første søndag i Den store fasten kalles "Ortodoksiens seier" og er en bekreftelse på ikonenes plass i kirken som uttrykk for den ortodokse tro.

"Jeg har sett Guds menneskelige form og min sjel har blitt frelst." Johannes Damaskenos, Tre taler mot ikonoklastene 1,22.

Det er for tiden populært å hevde at kristendommen er en bokens religion, lik jødedommen og islam. Fra Den ortodokse kirkes synsvinkel er dette høyst unøyaktig. Kristendommen er en religion hvor både Ordet og Bildet spiller en avgjørende rolle. Nettopp det som forkastes av islam og jødedommen, avbildningen av levende vesener, ja, av Gud selv, er for ortodoks tro essensielt. Hvordan kan dette ha seg?

Det greske ordet eikon betyr rett og slett bilde. Men ikoner er ikke hvilke som helst bilder, de er teologiske bilder. De er hellige bilder, et medium for evangeliet. Uttrykket "teologiske bilder" trenger nærmere forklaring. Jeg ville ikke si at ikoner er "religiøse bilder", fordi dette uttrykket kan vise til så mange slags motiver og utforminger som slett ikke er ikoner. Et teologisk bilde er bærer av et budskap, av en mening, av en åpenbaring. Dette bildet "proklamerer" Gud, men ikke ved hjelp av ord eller språk. Ifølge apostelen Paulus består ikke evangeliet i ord, argumenter eller visdomslære, men i "Guds kraft" (sml. 1. Kor. 2,4-5). Evangeliets essens er en person, ikke en lære, og denne personen ble ikke bare hørt, men sett og tatt på av de som kjente ham (1. Joh. 1,1): "Det som var fra begynnelsen, det vi har hørt, det vi

har sett med våre øyne, det vi så og våre hender tok på, om det bærer vi bud, om livets ord." Dette skriftstedet forteller at med kristendommen ble muligheten for en ny type erfaring av Gud åpnet opp. Det var ikke lenger bare Guds røst eller ord som ble hørt, men Gud selv

Deesis, Kristus Allherskeren sammen med Guds Mor og forløperen Johannes i forbønn for oss, (ikonet er malt av O. N. Svele)

var kommet til verden som menneske (Joh. 1,10): "Han var i verden, og verden er blitt til ved ham, men verden kjente ham ikke." — Gud lot seg ikke bare høre, men se og ta på.

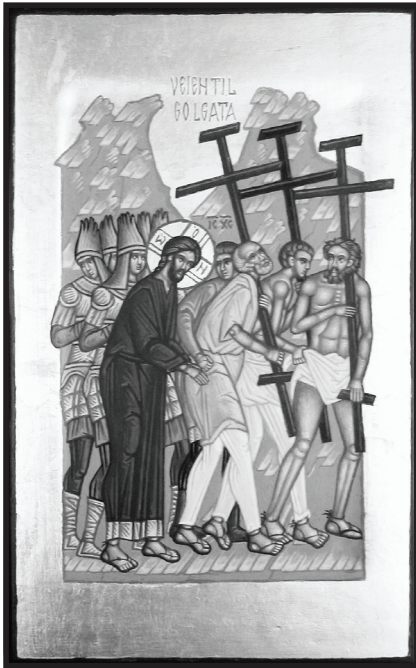
Denne nye dimensjonen ved den kristne gudsforståelsen og gudserfaringen, gjør det kristne bildet, ikonet, både mulig og nødvendig. Johannes Damaskenos sier (Tre taler mot ikonoklastene 1,4): "Jeg maler et bilde av den usynlige Gud, ikke som usynlig, men fordi han gjennom deltakelsen i kjøtt og blod har blitt synlig for vår skyld." Ikonet vitner om og forkynner Guds inkarnasjon (dvs. at Gud ble menneske). Å se ikonet av Kristus innebærer å se evangeliets hemmelighet. Sannheten "viser" seg for betrakteren, ikke bare gjennom fornuftig ettertanke på bakgrunn av ord som forkyn-

nes, men fordi man med sine øyne ser evangeliets sak. Patriarken Fotios av Konstantinopel holdt i 867 en preken ved innvielsen av ikonet av Maria i den store kirken Hagia Sofia. I denne prekenen gir han uttrykk for den idé at å se ikonet, er jevn godt med å være øyenvitne til de evangeliske hendelsene: "Kristus kom til oss i kjødet og ble båret i sin mors armer. Dette kan sees og bekreftes og proklameres i bilder, idet læren blir åpenbar gjennom det personlige øyenvitnesbyrd, noe som driver betrakteren til tilslutning uten nølen." Hvis man står innfor et ikon av Kristus, er det Kristus selv man møter. Betrakter man et ikon av Maria, er dette et møte med det store mysteriet om det guddommelige moderskapet: Gjennom hennes morsliv tok Gud på seg menneskelig natur og ble en av oss. Hun er derfor Guds Mor eller Gudfødresken.

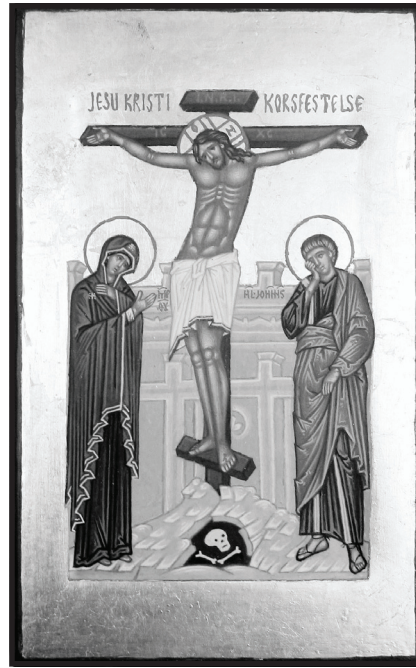
På denne bakgrunnen blir det lett å forstå hvorfor ikonet sies å være en "teologisk kunst". Ikonmaleriet ble ikke til og utøves ikke for å forskønne og utsmykke kirkene. Det ble til som et medium for den kristne sannheten. Ikonet gir oss noe å se, ordet gir oss noe å høre. Ikonet lar visdommen om Gud komme til syne, og gjennom betraktningen av bildet mottar betrakteren evangeliets tilsynekomst i form og farge. Betrakteren øyner den guddommelige skjønnheten, den som, ifølge et ofte sitert utsagn av Dostojevskij, skal frelse verden.

Jeg sa innledningsvis at man kan ha et bilde av Gud selv. Det betyr ikke at man kan male eller forstå Gud slik Gud er i seg selv, i hans eget vesen. Det bildet man kan male, er bildet Jesus Kristus, av Gud som har blitt menneske. Johannes Damaskenos sier (Tre

Veien til Golgata, (malt av O. N. Svele)

Korsfestelsen, (malt av O. N. Svele)

Kvinnene ved Graven, (malt av O. N. Svele)

taler mot ikonoklastene 1,16): "I tidligere tider kunne Gud, som er ulegemlig og uten figur, på ingen måte bli avbildet. Men nå som Gud er sett i kjødet, idet han samtaler med menneskene, maler jeg et bilde av Gud, den synlige." Dette er det primære ikonmotivet. Men likeså viktig er ikonet av Maria, Guds Mor eller Gudfødtersken, dvs. hun som fødte Gud inn i verden som menneske. Hermed forkynnes evangeliets essens: Gud, som er evig og uforanderlig, lot seg føde av en kvinne for å frelse den villfarne menneskeslekten. Motivet bak inkarnasjonen er Guds menneskekjærlighet (*filanthropia*).

Ikonene av de hellige henter også sin mening fra inkarnasjonen. De viser nemlig hva som er livets mål, eller forkynner et viktig teologisk poeng. Mennesket er ikke til uten mål og mening. Livet består ikke utelukkende i det korte løpet fra fødsel til død, i det korte spennet fra tilblivelse til tilintetgjørelse. Livets mening er at mennesket skal delaktiggjøres i Guds forvandlende energi, slik at mennesket blir en deltaker i guddommelig natur (*sml. 2. Pet. 1,4*). Ikonene av de hellige viser derfor hva vi skal bli, forvandlet av nåde til en herlighet hinsides forgjengelighet og død. Samtidig viser ikonene av de hellige kirkens støtter og forbedere, samt idealene for det sanne kristne livet. Når man står innfor

ikonet av Kristus, står man som innfor Gud selv. Når man står innfor Guds Mor eller en av de hellige, er det ikke det materielle bildet man møter, men den personen som er avbildet. Ortodokse kristne leder sine tanker hen til realiteten som fremstilles i ikonet, til den personen som avbildes, og til det budskapet som dermed formidles. Hvis det er et ikon av en kirkefest eller høytid (*Kristi fødsel, Kristi korsfestelse, oppstandelse, forklarelse på berget etc.*), så er det festenes teologiske mening, budskapet om frelse eller regenerasjon (gjenfødelse, fornyelse) som man betrakter (kontemplerer).

Ikonene er hellige gjenstander, nemlig fordi man i deres nærvær møter det hellige slik dette meddeler seg til oss gjennom synlige skikkelser og symboler. Kristendom er ikke en rent åndelig (immateriell) religion, men en religion som forkynner forvandling av materien. Å male ikoner er dermed er dermed en måte å vise frem dette på: Man viser frem det forvandlede skaperverket. Man fremstiller Guds hensikt med å skape verden.

Når man hører ordet ikon, tenker man ofte på bilder malt på treplater. Dette er selvsagt riktig. Men under kategorien ikon hører også mosaikker og fresker i kirkene, broderte bilder etc. For å være et ikon må et bilde vær malt eller laget

i overensstemmelse med en viss ortodoks kanon (rettesnor). Det er imidlertid ikke slik at det finnes et sett skrevne regler som foreskriver teknikker, motiver og utforminger. Likevel finnes det en rettesnor. Et ikon kan aldri være et uttrykk for en kunstners personlige følelse eller personlige idé. Kunstneren har ikke råderett over motivet. Motivet er gitt ut fra kirkens tro og tradisjon. Et ikon skal alltid vise frem det som er teologisk essensielt, slik at det kan kommunisere med en betrakter uansett hvilken tid han eller hun lever i, uansett hvor i verden han eller hun er. Kunstneren er ikke herre over motivet, snarere stiller kunstneren seg til rådighet for kirkens tradisjon og blir en kanal for fremstillingen av det som er den felles tro. De forskjellige uttrykksformene som motivene får, fargevalget og symbolene som brukes, er alt sammen dannet og formidlet gjennom kirkens overlevering. For å kunne male ortodokse ikoner må man derfor kjenne kirkens teologi, ha erfaring med dens gudstjenesteliv og derigjennom forstå hvordan ortodoks teologi kan uttrykkes i former og farger.

Ikoner i mindre format er som oftest malt på treplater. På disse platene limer man først et stykke stoff, gjerne av lin. Platene blir videre preparert med en blanding av kritt og lim etter et bestemt blandingsforhold. Man

påfører en serie med slike lag. Når det hele er tørket, pusser man overflaten før man tegner opp motivet. Så maler man (tradisjonelt) i eggtempera. Eggtempera består av pigment (fargestoff) som blandes i et visst forhold med en oppløsning av eggeplomme, eddik og vann. Eggtempera tørker relativt raskt i overflaten, og gir derfor ikke samme frihet til å modellere våte farger inn i hverandre som f.eks. oljemaling gjør. Man må la det ene laget tørke før det neste påføres, og slik maler man lag på lag,

gjørne de mørke underlagene først og de lysere lagene oppå dem. Til slutt bør bildet fernisseres, og dertil finnes det flere teknikker.

Hva er et "ekte" ikon? Sett fra en ortodoks synsvinkel er et ekte ikon et ikon malt i overensstemmelse med kirkens kanon. Om ikonet er tusen år gammelt eller om det er malt i dag, spiller ingen rolle, bare det uttrykker kirkens tro på rett vis. For en ortodoks kristen er det essensielt at ikonet er gjenkjennelig, slik at man kan stille seg

foran det med åpne øyne og tenne lys, brenne røkelse og fremsi sine bønner. Ortodokse kristne har ikke ikoner for utsmykningens skyld, men av religiøse grunner. Når man har ikoner i hjemmet, gjerne samlet i husets bønnestед, omgir man seg med det helige. Man betrakter daglig sin tro slik den kommer til syne i bildene. Ja, man lever sitt liv under de helliges åsyn, idet de hellige ikke bare sees av den troende, men den troende erfarer å bli sett av den guddommelige verdens kjærlighetsfylte blikk.

Teksten nedenfor tar opp et smertefullt tema blant ortodokse over hele den vestlige verden, hvordan manglende respekt for kirkens kanoner (regler) resulterer i vedvarende innbyrdes rivalisering blant ortodokse av forskjellig nasjonalitet og jurisdiksjon. Det er et kjent fenomen at straks det blir tydelig at en menighet har et tilstrekkelig antall medlemmer av en viss nasjonalitet, kommer representanter for denne lokalkirken og starter arbeid som resulterer i splittelse på nasjonalistisk basis, et fenomen som ellers er bannlyst i kirken (fyletisme), men som vi ennå ikke har fått styring på. Teksten nedenfor er skrevet av Ingunn Irene Knutsen, sekretæren for "Kristi forklares menighet" i Stavanger, og målbærer en fortvilelse basert på konkrete erfaringer i kirkemiljøet i Stavanger.

ENHET I MANGFOLD – ELLER SPLITTELSE?

* * *

Vi ortodokse kristne tror fullt og fast at vi er "rett-troende" og at den ortodokse kirken er den opprinnelige kirken som ble grunnlagt av Kristus selv. Videre tror vi at kirken er paradiset eller himmelen nedsenket på jorden. At kirken har en helliggjørende og forvandlende kraft, formidlet av Guds nåde til fellesskap med Gud.

Kirken består av profeter, helgener, engler og troende mennesker som lever et jordisk liv, de som har gått bort og de som ennå ikke er født. Kirken er derfor kosmisk, både synlig og usynlig, både guddommelig og menneskelig. Den er Kristi legeme på jorden som alle ortodokse troende er del av.

REDSSEL FOR SPLITTELSE.

Mange ortodokse er derfor skeptiske til økumenisk samarbeid med andre kristne. I slikt arbeid er målet at alle kristne skal komme til enighet i trosspørsmål. De er redde for at sannheten skal kompromitteres. Den ortodokse kirken har holdt fast på den sanne tro i 2000 år. Den har ikke kompromisset

med sannheten. Det er derfor vi kaller oss ortodokse. Mange frykter at de ortodokse vil splittes som følge av det økumeniske arbeidet. Noe de fleste for enhver pris vil unngå. Men det finnes en annen splittelse enn den som dreier seg om tros læren, for selv om vi alle holder fast på den ortodokse tro i dens renhet, så skjer det en splittelse av Guds hellige kirke, og det nettopp av mennesker som roser seg av å bevare den ortodokse tro uforfalsket. Det er en splittelse basert på etnisitet og nasjonalitet.

DEN ORTODOKSE KIRKEN I NORGE HISTORISK TILBAKEBLIKK.

Den første ortodokse menigheten i Norge, Hl. Nikolai i Oslo, ble grunnlagt av russiske flyktninger som kom hit i 1920, Den var fra starten av under Konstantinopelpatriarkatet, og omfattet i prinsippet alle ortodokse i landet, uansett nasjonalitet eller herkomst. Inntil 1980 var den ledet av utenlandske prester. Da den nåværende forstanderen overtok, var det så lite

aktivitet der at det så ut for at den kom til å dø ut. Det ble ikke lenger forrettet liturgier og en tid var kirken stengt.

En håndfull troende, hvorav flere konvertitter klarte imidlertid, ved Helligåndens nåde og stor personlig innsats, å gi liv til Kristi legeme i Norge. Menigheten vokste sakte men sikkert og styrket sin multinasjonale karakter. Hl. Nikolai er modernemenigheten til alle de ortodokse nasjonalmenighetene som nå finnes i Norge. (Russiske, serbiske, rumenske, greske m.m.)

Den ortodokse kirke i Norge skulle etter hvert utsettes for angrep og forsøk på splittelse gjennom årene. Det begynte med utskillelsen av den greske menigheten i 1965. Senere er Kristi legeme i Norge etter hvert blitt fullt av sår og arr.

SÆRTREKK VED DET ARBEIDET SOM HAR PÅGÅTT I NORGE DE SISTE 30 ÅR.

Det er 10 år siden jeg konverterte til den ortodokse kirken. Jeg ble kristen

av å oppdage den ortodokse kirken og lytte til dens forkynnelse. Det er slett ikke enkelt for nordmenn å finne kirken. Veien er kroket og mange gir opp underveis. Den ortodokse kirken har vært en godt gjemt skatt for oss. Det er bare noen få stemmer ut i det norske samfunnet som forkynner den ortodokse tro. Disse har utrettelig oversatt de ortodokse bønneskattene og kirkens teologi til norsk. De har skrevet bøker, publisert artikler, sunget, malt ikoner, forkynt og forrettet utrettelig for at flere skal få ta del i Guds sannhet. De har gitt av sine krefter og talenter til Gud og Hans kirke i Norge. De begrenset heller ikke sin nestekjærlighet til kun å gjelde mennesker av egen nasjonalitet.

Hvorfor er det allikevel så vanskelig for oss nordmenn å finne frem til den ortodokse kirken? Hvorfor er den ortodokse kirken så liten i Norge? Er det fordi nordmenn er likegyldige og ignorante? Er det fordi nordmenn ikke lengter etter Gud? Er det fordi de ikke er verdige å få ta del i sannheten? Fordi de er norske og derfor ikke kan være ortodokse? Eller gjelder ikke Kristi misjonsbefaling i Norge?

STATUS PRESENT.

Flere ortodokse prester fra ulike nasjoner er nå bosatt i Norge. En skulle tro at deres nærvær ville bety et stort skritt fremover for kirken. At ortodoksien nå fikk mulighet for å blomstre her. At de som har stått tålmodig på i det vanskelige nybrottsarbeidet å gjøre troen kjent i Norge ville få hjelp og støtte, respekt og beundring, fra sine prestebrodre fra ortodokse land. Til mange konvertitters fortvilelse og forbauselse skjer det motsatte. Deres tilstedeværelse i landet ser i sum ut til å svekke kirken her. I stedet for å gi anerkjennelse, oppmuntring, hjelp og omsorg til dem som trofast har tjent kirken her i mange år, ser vi at de sverter og baktaler og splitter det som er bygget opp med strev og møye.

Mangel på respekt for det som er bygget opp viser seg blant annet ved at troende oppfordres til å slutte seg til menighetene disse prestene oppret-

Erkebiskop Gabriel besøker Hellige Martyr Elisabeths kapell i Pedersgata 37, Stavanger.

ter her, selv om det innebærer at de da må forlate menigheten de er en del av. Medlemmer legitimerer selvsagt prestenes tilstedeværelse i Norge, og medlemmer medfører økonomisk støtte fra det norske samfunnet.

Først og fremst jakter de på landsmenn, mennesker med samme språk og kultur som dem selv. De forventer deres lojalitet og samarbeid. Hvorfor forsøker de å overtale folk til å forlate menighetene sine? Hva er en menighet i deres øyne? Et middel til å nå mål? Hvorfor grunnlegger de menigheter som fungerer som etniske klubber? Vi undres også over hvorfor disse prestene gjør så lite for dem de har valgt å bosette seg hos? Hvilken agenda har de egentlig?

I løpet av de 10 årene jeg har vært ortodoks har menigheten jeg tilhører blitt splittet flere ganger. Det er ikke katolikkene, protestantene, muslimene eller ateistene som har påført oss sorg og dype sår. Det er ortodokse prester som har utført disse hjerteløse amputasjonene i menigheten der folk av alle slag har samlet seg for å tilbe og tjene Gud. Folk som gjerne ser seg for gode til å være med i økumeniske sammenhenger fordi det er "ukanonisk", er med på å ødelegge og svekke de ortodokse menighetene som forsøker å bygge broer over etniske og

språklige barrierene mellom søsken i Kristus. Det ukanoniske blir "kanonisk" i deres øyne når bare en biskop har velsignet det. Ut i fra dette erfarer vi at splittelsen av kirken dessverre kommer innenifra og det gjør kirkens situasjon her og i andre vesteuropeiske land tragisk.

Ingen skal få meg til å tro at det er Guds vilje at menigheter splittes. Det er også helt klart i strid med kirkens kanon. Kristi legeme kan ikke være et middel til å oppnå nasjonale interesser, politiske eller økonomiske. Menigheter kan ikke være kollektive pensjonskasser for utenlandske prester som har kort medlemskap i norsk folketrygd. Arbeid som fører til splittelse av menigheter handler om kjærlighet til verden, ikke til Kristus.

Gjennom splittelser av menigheter hindres den ortodokse kirken å vokse og gjøre fremgang i Norge. Kristi legeme får ikke vokse, det blir mishandlet. Vi har mer enn nok med å forbinde sårene vi påføres. Alle kreftene går med til å lindre smerter og begrense skadeomfanget. Splittelsen foregår innenifra og er derfor et skamfullt og vanskelig tema å ta opp. Det er våre søsken i Kristus som gjør dette mot oss. Jeg mener tiden nå er kommet for å legge skam til side og fortelle hvordan det egentlig står til her.

Kirken gjøres til latter og hån når menigheter splittes. Andre kristne smiler av den ortodokse kirken fordi den i realiteten består av ørsmå forsamlinger i strid med hverandre som påstår at de er Kristi sanne etterfølgere. I deres øyne kan vi umulig representere noen sannhet. Tvert i mot, vi har på grunn av stridene mellom oss, gjort Kristus til latter og hån i verden. Mange av de ortodokse menighetene fungerer som lukkede etniske klubber som ikke er interessert i å følge Kristi misjonsbefaling, og i praksis viser at de ikke har hjerte for folket i landet de har valgt å bosette seg i. De er seg selv mer enn nok.

OPPSKRIFTER PÅ HVORDAN MAN SPLITTER ORTODOKSE MENIGHETER.

Det er to vanlige måter å splitte menigheter på. De er begge effektive og blir hyppig brukt. Den første karakteriseres ved at den gir skinn av å være en barmhjertighetsgjerning. Den andre ligner ren forfølgelse. Den er bunnet i løyn og bakvaskelser. Vi hadde kalt det forfølgelse dersom det ikke var våre egne som gjorde det. At det er våre egne som står for det, gjør at vi i vår skamfullhet velger andre ord.

Vi ser ofte en blanding av disse strategiene. Virker ikke den ene, tar man i bruk den andre. Konsekvensene er uansett de samme: splittelse, synd og sorg i menighetene.

En egen kategori i særklasse må nevnes i denne sammenheng. Prester som tenker og handler irrasjonelt fordi de ikke har evne til lojalitet. De vil gjerne lede, men de vil ikke selv ledes. Lojalitet er logisk. Det er en forutsetning for kjærlighet og trofasthet. En prest som ikke er lojal både mot sine overordnede, er uten forutsetning for å lede andre. Kan han som selv nekter å la seg lede, være hyrde for andre? Mangel på lojalitet i denne sammenheng vil være hovmod. Kan hovmod lede til frelse?

Svartmaling av andre og frikjenning av en selv er en kjent forsvarsmekanisme i bruk hos de fleste av oss. Brukt konsekvent i alle forhold er den

et sykdomstegn, men også en effektiv strategi for å splitte og herske.

DEN BARMHJERTIGE SAMARITAN ANKOMMER NORGE.

De hevder at deres eneste mål er å ofre seg for landsmenn i utlendighet. Parolen er at vi elsker dere selv langt utenfor landegrensene. Vår kjærlighet til dere er bokstavelig talt grenseløs. Følgelig lar vi ikke kirkens kanon om jurisdiksjoner hindre oss i å åpne menigheter hvor det passer oss. Kjærligheten til dere tvinger oss til å sette kanon til side utenfor egne landegrenser. Der det finnes landsmenn der tar vi oss til rette selv utenfor vårt myndighetsområde.

Begrepet ”neste” er gitt et nytt innhold. ”Nesten” er en som har samme språk og er fra samme etniske folkegruppe. Det forventes at landsmenn reagerer lydig på kjærlighetskallet. Hvordan kan man være hjerteløse å ikke gi en prest som sier han har forlatt fedreland, hus og familie for vår skyld det han ønsker seg til gjengjeld?

Når de med riktig tungemål og nasjonalitet er overtalt til å forlate menighetene de tilhørte blir, restene av Kristi legeme slengt i grøften som uinteressante deler som var til overs.

Som regel kom de med store løfter. De rettfærdiggjorde splittelsen med at de skulle bygge kirker. De skulle få ortodoksien til å blomstre i Norge. De skulle bygge opp store menigheter. De måtte først bare verve alle sine landsmenn slik at disse kunne utgjøre grunnpilarene i denne store oppgaven. Nordmennene, om det fantes noen verdige, fikk man tenke på senere.

Så langt har vi ikke sett noe til løftene. Tvert i mot vi har sett mange prester gi opp og reise hjem. Noen fordi de ikke var fornøyde med menighetene sine, andre fordi menighetene ikke var fornøyd med dem. Det ble ikke bygget noe kirkebygg på Jåttå i Stavanger som Stavanger Aftenblad skrev om første gang menigheten vår ble splittet. Katedralen forble et luftslott. Jeg har til gode å se store og velfungerende me-

nigheter som følge av disse splittelsene. Gnisten sloknet kanskje når de fant ut hva det krevde av dem? De hjemvendte etterlater seg kun splittelse.

FORSVARERE AV DEN SANNE ORTODOKS TRO ANKOMMER NORGE.

Den ankomne forteller i menighetene at det er forskjell på oss og dem. Vi russiske, ukrainske, rumenske, serbiske, greske, bulgarske, osv er de ekte ortodokse. De andre vet ikke hva ortodoks tro er. Denne bakvaskelsen viser seg å være svært effektiv. De dømmer oss til fortapelse og så kritiserer de oss for å være fortapte! De er i tillegg hjerteløse og følelseløse overfor vår fortapelse! Det vedgår dem ikke! Tvert i mot, de håner oss for det.

Konsekvensen av slik retorikk er at på grunn av vår nasjonalitet kan vi ikke bli frelst. Vi er fordømte, født i feil nasjon, og nasjonalitet er som kjent noe man ikke kan kvitte seg med. Slik fritar de seg samtidig for ansvaret for å dele den sanne tro med oss.

Har da ikke disse hyrdene tatt på seg et særlig ansvar for å gjøre oss alle til ekte ortodokse troende? Har de ikke tatt på seg å utføre Kristi misjonsbefaling om å gjøre alle folkeslag til Hans disipler? Er det ikke nettopp det prestekallet går ut på? Falt det ikke et ekstra stort ansvar på dem hvis det står så ille til med oss norske? Skulle ikke de gå foran som et eksempel på ydmykhet. Slik som Kristus gjorde? Jeg trodde at Kristus ønsket at vi skulle vise vår kjærlighet til Ham gjennom vår omsorg og barmhjertighet for vår neste, av alle folkeslag.

Jeg så ingen av dem tilby oss trosopp-læring. Jeg så ingen av dem starte søndagsskole for å lære barna våre noe. Jeg så dem ikke gjøre noe for at ungdommer skulle komme til kirken. De anstrengte seg ikke for å lære seg godt norsk slik at de kunne rette på disse sørgelige tilstandene ved å tale ut i det norske samfunn. De talte fint, men gjorde ingen ting for å føre de fortapte til frelse? Hva slags hyrder er dette?

Det er merkelig, for mange av landsmennene de appellerer til, har bodd

årreis i Norge. De forteller meg at barna deres er døpt i katolske og protestantiske kirker selv om det har vært ortodoks kirke i Norge i 78 år. Så kommer det en biskop fra hjemlandet og utfører myronssalvingens sakrament på barna deres. Lightversjonen med myronolje på "roll on". Slik får man salvet mange fort og menighetens medlemstall doubles og triples i løpet av 10 minutter. Får disse barna trosopplæring? Vet de hva som skjedde med dem den dagen de ble myronsalvet og ble ortodokse? Ja, vet foreldrene det?

Vi "uekte barn" av den ortodokse kirken ser dem ta i bruk nye hjelpemidler som PC under liturgien. Kirkens eldgamle tradisjoner endres uventet. PC bruk under liturgien gir en følelse av å være på kontoret, ikke deltaker i den guddommelige liturgi. Gjør de dette hjemme også, eller er det bare her hos oss?

Vi norsk ortodokse har selvsagt ikke noe greie på dette. Vi er dessverre ødelagt av vestlig tankesett. Vi er gjenomsyret av vestlig protestantisme og demokrati. Vi tenker kritisk og argumenterer mot autoriteter. Selve beviset på at vi ikke kan være ortodokse! Vi underkaster oss ikke hva som helst og hvem som helst. Vi forventer at prester går foran som gode eksempler. Det er rett og slett for mye arbeid med oss.

HVORDAN OPPLEVES EN SPLITTELSE. HVIKKE FØLGER HAR DEN FOR MENNESKENE I MENIGHETEN?

Menigheten jeg tilhører er en *levende del av Kristi legeme*. I løpet av de årene jeg har vært mannskap i Noas ark har båten vært forsøkt senket flere ganger av ortodokse prester fra andre land. Vår åndelige far arkimandritt f. Johannes' utrettelige arbeid og omsorg for oss, og Helligåndens nåde er ene og alene grunnen til at vi ikke har gitt opp å være ortodokse i Norge.

Det er smertefullt å møte dem som er blitt revet bort fra menigheten vår. Vi hadde omsorg for hverandre. Vi følte oss som søstre og brødre i Kristus frem til noen begynte å hviske bak ryggen vår at vi ikke var det.

Amputasjonene har såret oss dypt. Begge parter går videre med sår. Innerst inne har de fleste av oss en følelse av at Kristus ikke vil at menigheter skal splittes. Ellers ville vi ikke følt ubehag når vi møtes. Vi unngår møter for vi minner hverandre om sorg, smerte og synd.

Jeg håper noen vil fortelle biskopene hvilke konsekvenser deres organisasjonskart har her hos oss i "diasporaen". Et området som i følge kirkens

kanon er langt utenfor deres makt og myndighet.

Illojalitet og manglende respekt for patriarkatet i Konstantinopel gir en hjelpende hånd til den tyrkiske stat som vil eliminere det. Er det det de ønsker? Arbeidet de driver utenfor deres myndighetsområde bidrar til å svekke det økumeniske patriarkatet ytterligere og dermed også kirkene patriarkatet leder. Illojalitet har konsekvenser som forplanter seg nedover i alle ledd og som i sum svekker hele kirken. Når vil de innse konsekvensene og ta ansvaret?

Det blir ikke levende menigheter av å tegne organisasjonskart og reise rundt i Europa og holde stiftelsesmøter og sende prester på medlemsjakt.

Kirkens Herre Jesus Kristus ba selv til Faderen for disiplenes enhet. At *"de må være ett..., for at verden skal tro at Du har utsendt meg"*. Enheten gir grunn til å tro, splittelse motvirker tro. Kristi legeme kan ikke være i strid med seg selv. Troende i ortodokse menigheter må våkne opp! Vi skal alle stå til ansvar for hva vi gjorde med sannheten vi fikk del i. I vår iver etter å bevare den sanne tro, må vi ikke selv undergrave den ved å skape splittelse på grunnlag av denne verdens politiske prinsipper.

Thomas Arentzen

EN REISE TIL DET HELLIGE LAND

* * *

Mange av oss vil gjerne dra på pilegrimsferd til de hellige steder og Jerusalem. Men hvordan artet pilegrimsferder seg før i tiden? Og har kristne alltid reist på pilegrimsferd? I det fjerde århundre gjorde en ortodoks kvinne fra Spania nettopp det. I seg selv var det kanskje ikke så spesielt, men det spesielle er at hun skrev ned det hun opplevet og at deler av reisedagboken er bevart så vi kan lese den.

PILEGRIMEN FRA VEST

Kvinnen het Egeria (eller Etheria), og hun var fra området vi idag kaller

Spania. Den fromme kvinnen ønsket å oppleve alle de hellige stedene i den kristne verden og seilte derfor over Middelhavet ca. år 381 e.Kr. Hun ville dessuten at hennes *"elskede søstre"*, som hadde blitt igjen der hjemme, skulle få kunnskap om Det hellige lands beskaffenhet. Hun satte seg fore å skildre for dem det hun så underveis.

Mange av de samme stedene som vi ønsker å besøke, oppsøkte Egeria med stor iver. Forøvrig er hun selv en gåtefull person som man vet svært lite om.

Katakombemaleri fra Via Latina, Roma: Kristus oppvekker Lasarus. (ca. 300-350)

Var salige Egeria en *nonne* eller rett og slett en velstående kristen kvinne med

fromme venninner? Hvorenn hun kommer på sin ferd, blir hun ifølge sin egen beretning mottatt med respekt av biskoper og eneboere.

Bibelens fortellinger synes å ha vært en viktig inspirasjon for Egeria. Omlag tre århundrer etter reisen ble hennes tekster studert av munken Valerius. Om Egeria, *"hun som var sterkere enn alle menn fra alle tider"*, bemerker han følgende:

Med stor flid gransket hun hele Det gamle og Det nye testamente og fant frem til skildringer av de steder hvor verdens hellige undre hadde skjedd, i provinser, i byer, på fjell og i ørkener. Så ilte hun avsted for å se dem.

Før Egeria hadde keisermoren, den hl. apostellike Helena, reist omkring som pilegrim i Palestina og drevet veldedighet og reist kirker på de kristnes hellige steder. Kristendommen preget nå store deler av Middelhavsområdet. I ørkenen møter Egeria en by av eneboere og klosterboere, og disse er hennes verter og veivisere.

Jesu Kristi inntog i Jerusalem, detalj fra Junius Bassus sarkofag, datert til 359 e.Kr.

EN REISE I DET HELLIGE

Man antar at Egeria reiste med båt til Konstantinopel. Derfra drog hun og fulget hennes videre for å besøke hl. Eufemias grav. De begav seg gjennom det vi idag kaller Tyrkia ned til Jerusalem. Den hellige byen skulle være hennes base i de kommende fire-fem årene. Hun tilbringer mye tid der og gir oss en fyldig og interessant fremstilling av ortodokst gudstjenesteliv og påske-

Ampulla (metallflasker med hellig vann) fra det Hellige Land. Slike flasker hentet pilgrimene med seg hjem, kjent fra 6. århundret. Her er motivet fra Påsken, øverst Kristus med korstegnet glorie over det Hellige Korset mellom de to røverne, på hver sin side av dem Guds Mor og apostelen Johannes, to personer kneler i ærefrykt på hver sin side av det Hellige Korset, motivet under er de myrrabærende kvinnene, den Hellige Graven og engelen.

feiring i Jerusalem. Dessuten vandrer hun viden om i Palestina og besøker de hellige og bibelske steder hun kan finne.

Fra Den hellige stad bar det videre sydvestover til Egypt. Det gamle Israels opplevelser og Det gamle testaments beretninger leder henne på veien. Mer enn ett år tilbragte Egeria i Egypt.

På Sinai-halvøya bestiger hun Moseberget. I sin karakteristiske enkle og personlige stil gir hun malende bilder av det hun opplever på veien:

Og skjønt alle de fjell som ligger omkring, er så høye at jeg tror jeg aldri har sett maken, så er det i midten, der "Herrens herlighet senket seg ned", meget, meget høyere enn alle de andre, – for da vi kom til topps, virket alle disse som vi før syntes var så høye, små og ubetydelige.

Hun måtte bestige det bratte berget til fots uten hest: *"Å bestige disse fjell er uhyre strevsomt, for man kan ikke gjøre det på skrå eller i siksak, som vi sier, men må gå rett opp som på en mur."* Følget besøker også Nil-deltaet, som er det vakreste sted Egeria har sett:

"...vi [dro] hele tiden mellom vingårder som gir vin, og vingårder som gir balsam, mellom frukttrær og veldyrkede marker. Vi kom forbi de skjønneste haver langs Nilen, og vi så store gårder som tidligere hadde tilhørt Israels barn."

Siden begir Egeria seg østover til Mesopotamia, til den hl. apostelen Thomas' grav i Edessa (vår tids Urfa i Tyrkia) og følger i Arbrahams fotspor. Via den hl. apostellike Teklas grav vender hun tilbake til byen på Bosporos og dens mange helligdommer.

EN BOK OM EN ORTODOKS KVINNE

Denne lille boken forteller oss ikke bare om kirkelivet for over 1600 år siden; den forteller også om et kristent menneskes tanker og observasjoner. Ikke på noe vis fremstår hennes opptegnelser som sentimentale; snarere er de preget av en edruelig sindighet og hverdagslig livsvisdom.

Egerias reise til det hellige land vitner om hvilken historie vi står i og hvor langt tilbake våre tradisjoner går. Den beretter om en ortodoks Kirke uten skiller mellom øst og vest, hvor den vestlig kristne er like ortodoks som Paulus.

Norsk utgave:
Egerias reise til det hellige land.
overs. Else Schjøth, Oslo 1991

KIRILL VALGT TIL NY PATRIARK
AV MOSKVA!

* * *

I desember døde patriarken Aleksej II av Moskva. Han ble valgt til embetet 1990 og i løpet av de 18 årene som leder for Den russiske kirken fikk han revitalisert en kirke som i løpet av omtrent 70 år konsekvent var under angrep fra en gudløs og antikristen stat og supermakt. Da han overtok stillingen etter patriarken Pimen var det en svak og minimalisert kirke han fikk ledelsen over. Men han hadde visjoner og kontakter som gjorde det mulig for ham å inngå partnerskap med den politiske ledelse i Kreml, og Kirken ble raskt en aktiv faktor i perestrojka-prosessen, og har i dag en posisjon i stat og folk som ingen kunne drømme om på forhånd. Og den kirken som den nye patriarken Kirill overtar roret for etter at han ble

valgt i januar, er spekket med muligheter og styrke, både åndelig og organisatorisk. I så henseende er nok den tidligere metropolitten av Smolensk og Kaliningrad den rette mann. Som leder for "avdelingen for utenlandsavdelingen" i patriarkatet har han en kontaktflate blant verdens politiske og kirkelige ledere som gir ham de aller beste muligheter for å fortsette å bygge opp Kirken i Russland, og forhåpentligvis mer uavhengig av den politiske ledelse i Kreml enn sin forgjenger. For alle ortodokse troende verden over er det av stor viktighet at det går bra for den ortodokse kirke i Russland, det er tross alt den største og mektigste av de ortodokse kirkene. Så la oss håpe at valget er etter Guds vilje. Mnogaja leta!

DEN ØKUMENISKE PATRIARK,
BARTHOLOMÆOS BUDSKAB
HENVENDT TIL
DEN NYE RUSSISKE PATRIARK
Torsdag den 29. januar 2009
DERES SALIGHED OG
HELIGE PATRIARK AF MOSKVA OG
HELE RUSLAND, KIRILL

På dagen, hvor De værdigt er blevet valgt som førstemand for den hellige søster[kirke] og udvalgte datter[kirke], Kirken i Rusland, sender vi Dem af hele vort hjerte et broderligt kys fra Kirken i Konstantinopel, fra det Økumeniske

Patriarkat og personligt fra vor ringe person.

Vi lykønsker det russiske folk, som udmærker sig ved sin tro, præsteskapet, som er kendt for sin fromhed, tillige med Deres Kirkes hierarki, som er oplyst af Helligånden, for med misundelsesværdig enighed at have valgt en så værdig og betydelig patriark som Deres Salighed, som vi elsker.

Vi er overbevist om, at gennem Deres embedstid som patriark, som vi håber bliver lang og ærerig, vil vi arbejde sammen i harmoni til Guds ære og i

fælles vidnesbyrd om Ortodoksien i den urolige verden, som verden kender i dag.

Vi venter Dem, i løbet af de kommende måneder, på pladsen foran Moderkirken, så at vi, ved en hellig, fælles gudstjenestefejrning, kan indvarsle vor fælles vej mod fremtiden. Og vi hilser Dem, Deres Salighed og højt ærede Broder, med et helligt kys, mens vi sammen med vore brødre i Kristus, som er omkring os, råber: AXIOS!

Sign:

✙ Bartholomæos af Konstantinopel
27. januar 2009

ÆRKEBISKOP GABRIELS
BREV TIL DEN NYE PATRIARK
Paris, den 28. januar 2009
DERES HELLIGHED!

Modtag mine varme lykønskninger ved Deres valg til den patriarkale Trone i byen Moskva under Guds beskyttelse. Ved Guds vilje og den kirkelige forsamlings valg er De blevet betroet rorpinden på den russiske, ortodokse Kirkes skib. Jeg tvivler ikke om, at Helligåndens nåde vil være med Dem i den vanskelige opgave, der venter Dem som førstemand.

Jeg ønsker for Deres Hellighed, at De må have fysisk og åndelig styrke og kraft tillige med rigelig guddommelig hjælp i Deres tjeneste for den utallige flok af den russiske ortodokse Kirkes åndelige børn. Som De er klar over, er der en kompleks historie, når det gælder relationerne mellem det ærkestift,

Patriark Aleksij besøker Paris, her med den nyvalgte patriark Kirill (daværende metropolitt) t.v. og erkebiskop Gabriel t.h.

som Guds forsyn har betroet mig, og så den store russiske Kirke, som jeg nærer dyb respekt for.

Jeg er overbevist om, at Deres omsorg for at sikre den kirkelige enhed og de gode relationer mellem alle ortodokse troende, som bor i Vesteuropa, efter en kort tid vil gøre det

muligt at definere de måder, hvorpå vi i fællesskab kan ordne de spørgsmål, som endnu formørker vore relationer.

Jeg forsikrer Dem, at jeg er rede til, i en konstruktiv og respektfuld dialog, at gøre alt, hvad der er muligt for atter at søge gensidig forståelse og for at regulere de spørgsmål og vanskeligheter, som fortsatt består.

Jeg ønsker for Dem, at Herren, ved forbønnerne fra de hellige hierarker og undergørere fra Moskva, må skænke Dem et langt liv i spidsen for den åndelige flok, Kristus har betroet Dem.

Jeg befaler mig til Deres hellige bønner for den højeste Guds alter.

Med respektfuld kærlighed i Herren
Sign.

✙ Gabriel, erkebiskop af Comane
Eksark for Den Økumeniske Patriark

ÆRKEBISKOP GABRIELS
FASTE-BUDSKAB 2009

Kære brødre og søstre i Kristus

Vi går snart ind i påskefasten. Jeg vil gerne dele nogle tanker med jer om meningen med disse uger, hvor vi forbereder os til den lysende påkehøjtid, som er endemålet.

Den Store Faste er en særlig tid, som markeres liturgisk ved teksterne i Triodion, ved De Forudindviede Gavers Liturgi og ved Lidelsesugens tjenester. Det er godt på forhånd at de troendes hjerter er forberedt. Den Store Faste er tiden, hvor Brudgommen er fraværende (*Matt. 9,15*), og Hans venner giver sig til at faste. Fastetiden åbner et rum, den giver nyt liv til ydmygheden i os, fx ved recitation af den hellige Efraim Syrerens Bøn. Den er på én og samme tid en angerens tid, en sorgens tid, en forventningens tid og, når ventiden er overstået, og Brudgommen vender tilbage i Sin herlighed, en glædens og fyldens tid.

Den Ortodokse Kirke bryder sig ikke om minutiøse forskrifter, når det gælder

maden. Kirken fremlægger et ideal, nemlig at afstå fra al animalsk føde. Lad os prøve at nærme os dette ideal. I den første uge kan den daglige læsning af hellige Andreas af Kretas Bodskanon være os en hjælp. Det er nødvendigt med afholdenhed. Det er nødvendigt i en verden, som er fanget i en forbrugsspiral, og hvor mennesker er ramt af fedme, mens man andre steder skriger af sult. Det er godt med "*fasteindsamlinger*", hvor hver giver dét, han eller hun mener at have sparet på mad, og så give overskuddet til humanitært arbejde. Afholdenheden gælder også afskaffelsen, eller i det mindste nedsættelsen af forbruget, når det gælder fjernsyn, tobak, alkohol, overfladiske blade og al slags underholdning, hvormed man "*slår tiden ihjel*" frem for at gøre den til "*det gunstige øjeblik*" (*Ef. 5,16*). Når vi frivilligt undværer noget i livet og lærer at fylde det med bøn og med læsning af Evangeliet (som det er godt at læse i sin helhed), når vi besøger de syge og ensomme og er med ved gudstjenesterne, så fyldes vi, selv om der ind imellem er sørgmodighed, af blidhed og får adkomst til det mysterie, hvor verdens skæbne udspilles.

Et menneske gøres urent, ikke af dét, som kommer ind i ham, men af dét, som går ud: Onde tanker og utugt (*Matt. 7,21*). Fasten indebærer et arbejde med os selv, en beherskelse af tanker og følelser, et fredeligt forhold til vore omgivelser og mod til at overvinde angsten, så at vi opnår indre fred. Lad os have medfølelse med dem, som ikke kommer ind i Fastens ånd, lad os støtte dem i menighedens midte. Lad os forny vor kærlighed til Kirken, som ydmygt anbefaler os at forvandle vort liv og yderligere smage freden og glæden.

Vi kæmper mod mørkets magter, men Påsken bliver den sejrige fuldendelse af vore anstrengelser. Gennem os vil Opstandelsen kraft stråle i verden. Fra den første dag i fasten, Tilgivelsens Søndag, kan Opstandelsens kraft strømme ind i vort liv.

Tilgiv mig, brødre og søstre i Kristus, og modtag min faderlige velsignelse i Kristi kærlighed.

✠ Ærkebiskop Gabriel

AD F. CHRISTOFOROS SCHUFF

Som resultat av den konflikt og de problemer som oppstod i forbindelse med f. Christoforos Schuffs virke i menigheten vår, ble han løst fra alle tjenester og oppdrag der av forstanderen, og erkebiskop Gabriel utstedte et dekret

(nr 54-08 av 26. november 2008) angående hans videre prestedtjeneste:

"Fader Christoforos Schuff skal være direkte underordnet meg, Erkebiskopen, ... og kan ... organisere en kirkeforening i Kristiansand S og forrette liturgi der,

og han skal begrense sitt pastorale arbeid til den byen".

Etter dette har f. Christoforos Schuff meldt ut seg selv og sin familie av Den ortodokse kirke i Norge – Hellige Nikolai menighet.

GAVER INNKOMMET TIL KIRKEN (*Disse gavene gir grunnlag for skattefritak.*):
(KONTONR: 0532 1267426): GAVER INNKOMMET PÅ MENIGHETENS KONTO SIDEN SIST:

Alexander Stojanovic 2.500, Zana Radevska 100, Inger Johanne Enger 500+500+500+500, Ionel N Radu 500+500+500+500, Ingunn Irene Knutsen 200+200+200+200, Christiana Karlsen 100+100+100+100, Kjetil P Jikiun 500+500+500+500, O N Svele 500+500+500+500, Dag Markeng 1.000+1.000, Sarita Jankovska 200+200+200, f. Olav p Lerseth 500+500, Liljana Hovstø 500+500, Thomas Såheim 300+300+300+400, Thor Stange 400+400+400+400, Kiflai Haile 300, Peter Svele 200, Regina Kornev 2.000, M K Brhane 200, Mari Lerseth 1.000, Elisaveta Stojanova 2.400+250, Tatiana Bolkan 100, Kristin Holm 1.000, Andrej Z Morch 500+500+500+500, Lonni Lepp 1.000, Torstein Tollefsen 2.000+500, Marianne Ibsen 1.000+1.000, Julia Chaffin 500+400+400, Ketil Bonaunet 1.000+500, Torhild Svele 10.000+5.000, Ana Iosub 500, Martinus Hauglid 419,50+1.000, Oxana Ozmidova 300+500, Irina Kvinge 300, Larisa Hagelin 400, Terje Bodin Larsen 5.000, Einar Hopsdal 12.000, S Adamasu 500, Siri Sande 10.000, Hylland Munkelyd 500, Eugenia Zemskova 200, Zaid Kaleab 500, Sturla Olsen 900, NN 200+300+300+500+300, Zorica Stojanovic 300+500, Victor Efremenko 200, Emil og Michaela Cimpan 2.000, Zinaida Klepp 300, Radinka Nikolovska 1.000, Inger Johanne Nilsen 500, Maisi Bæckman 4.000, Galina Syvertsen 100, Riste og Verka Damcevski 200, Milostiva Bentzen 800, K M Bergstrøm 200, Igor Rybak 5.000, A Braathen 200, Svetlana Breivik 1.000,

GAVER TIL IKONOSTASEN, UTSKÅRET RAMMEVERK FRA SERBIA I DEN NYE KIRKEN I HURDAL (KONTONR. 2050.09.11884):
S W S Antoun 250, Janette Khoury 4.000, Toska Struksnes 500, Zlata Hadzi-Miseva 5.000

Hjertelig takk til dere alle for disse viktige bidragene. Vi minner om at det er mulig å gjøre automatiske månedlige trekk fra konto. Vi minner også om at det er nødvendig å fylle ut postgiroblanketten nøyaktig, slik at vi får registrert gavene på giverens navn.

returadresse:

HELLIGE NIKOLAI KIRKE
Tvetenveien 13, 0661 Oslo

B

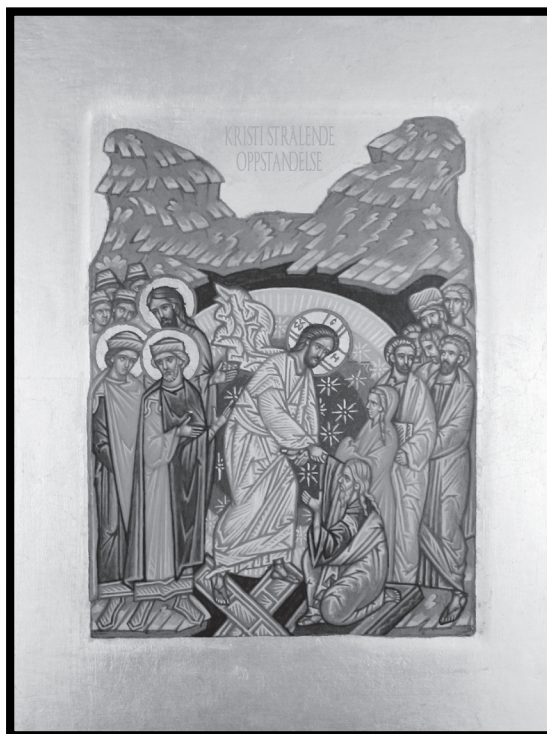
PÅSKPREDIKAN

Av metropolit Anthony (Bloom) 1984

Den helige aposteln Paulus säger i sitt första brev till Korintierna (1. Kor. 15) att om Kristus inte har uppstått så är vi de eländigaste av människor. Och det är klart varför; för om Kristus inte uppstod från de döda, så är vår tro grundad på en lögn eller en illusion, och vårt hopp är förgäves. Men Kristus uppstod verkligen. Om detta faktum vittnade Hans apostlar, nyktra, enkla människor, av vilka en, St Johannes, säger att vad de förkunnar är vad de sett med egna ögon, rört vid med egna händer, hört med egna öron. Och sedan den tiden har utöver dem tusentals, miljoner människor av egen erfarenhet lärt sig inte bara att det finns en Gud men att Kristus är Guds Son som blev människa för vår frälsning och på korset dog en död, som för Hans fiender syntes skamlig, faktisk uppstod igen och segrade. Han besegrade ondska, Han besegrade synd, Han besegrade helvete, Han besegrade splittring. Millioner har vunnit denna kunskap genom egna erfarenheter. En västerländsk gudlös författare som blev troende, kallade en av sina böcker *"Gud existerar – jag har mött Honom"*. Miljoner kan upprepa dessa ord; liksom Paulus har de mött den uppståndne Kristus.

St Paulus var en förföljare av Kristus, en fiende till Honom. Han gladdes över Hans nederlag, över korsfäs-

telsen, stödde stenandet av Hans första vittne som led martyrdöden, diakonen Stefanus; och på vägen till Damaskus där han hade för avsikt att fångsla eller döda kristna, mötte han den levande Kristus; han bländades av evighetens ljus och förstod att Den som dött på korset i sanning var Guds Son bliven människoson. Och han ägnade resten av sitt liv och hela sin oövervinnerliga styrka att predika och undervisa, och han bevarade denna undervisning under förföljelser, under det han stenades och då han led skeppsbrott, ända till sin död då han halshöggs i Rom. Hans vittnesbörd förblir sant och vi kan med säkerhet säga att han talade

sanning, att hans erfarenhet byggde på verklighet.

På grund av allt detta kan vi förkunna för hela världen, med brinnande hjärta och klart förstånd, att Kristus är uppstånden, döden besegrad, helvetet övervunnet, att det inte längre finns en skiljemur mellan Gud och människan. Men hur kan vi säga att det inte finns någon död, när vi är omgivna av nutidens färor? Vi kan säga så därför att det bittraste och mest skrämmande inslaget vad döden beträffar brukade vara antingenförintelse eller en slutlig, oåterkallelig, hopplös skilsmässa från Gud och ens nära och kära. Nu vet vi utifrån Kyrkans djupa erfarenhet, att skiljemuren har förstörts, att inget skiljer oss från Gud, och att vad en viss västlig författare har sagt är sant: *"Att säga till någon 'jag älskar dig' är det samma som att säga 'du skall aldrig dö', du kommer alltid att leva genom mänsklig och genom guddomlig kärlek"*.

Alltså låt oss från just denna dag gå in i ett nytt liv, låt oss hörsamma Kristi ord som lär oss hur vi borde leva för att följa exemplet av Hans oferkärlek som besegrar allt. Och låt oss bli Hans vittnen på jorden, vad det än skall kosta oss. Amen.

Övers. från engelska
av f. Bengt Hagström

En velsignet og gledelig feiring av vår Herre og Gud og Frelser Jesu Kristi oppstandelse fra de døde
ønsker jeg dere alle. God Påske! Kristus er oppstanden!

fader Johannes